

Vergaderjaar 1992-1993 Nr. 267a

23 126 (R1469)**Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Argentijnse Republiek inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen, met Protocol; Buenos Aires, 20 oktober 1992****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 april 1993

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 3 mei 1993. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of door de Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen of van Aruba te kennen worden gegeven uiterlijk op 2 juni 1993.

Ter voldoening aan het ter zake bepaalde in de Grondwet en het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden¹, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen de op 20 oktober 1992 te Buenos Aires tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Argentijnse Republiek inzake de bevordering en de wederzijdse bescherming van investeringen, met Protocol (Trb. 1992, 192).²

Een toelichtende nota bij de Overeenkomst treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is verzocht hogergenoemde stukken op 3 mei 1993 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

S-IZ
S-AFE

¹ Art. 91,(1), add.art.XXI, GW; Art. 61,(3), G.W. 1972, en Art. 24 Statuut.

² Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

Algemeen

Een overeenkomst inzake de bevordering en bescherming van investeringen heeft ten doel investeringen over en weer bescherming te bieden ter aanvulling van de bescherming op grond van de wetten en regelingen van de Overeenkomstsluitende Partijen en hiermee bij te dragen aan de bevordering van investeringen. Het overleg inzake de onderhavige op 20 oktober 1992 te Buenos Aires tot stand gekomen Overeenkomst (Trb. 1992, 192) heeft plaatsgevonden op initiatief van Nederland. De Overeenkomst garandeert non-discriminatoire behandeling van investeringen en volledig vrije transfer van betalingen verband houdend met een investering. Er worden regels gesteld omtrent onteigening van een investering en eventuele geschillen kunnen aan neutrale internationale arbitrage worden onderworpen. Aan de Overeenkomst is een Protocol toegevoegd, waarin op verzoek van Argentinië een aantal nadere bepalingen is opgenomen met betrekking tot de artikelen 1, 3 en 5.

Economische situatie

Argentinië is in de jaren tachtig zowel economisch als politiek gezien door een diep dal gegaan. De kostbare oorlog tegen Groot-Brittannië over de Falkland eilanden vormde de nekslag voor de Argentijnse economie en heeft hiermee indirect geleid tot het einde van de militaire dictatuur. De regering onder leiding van Alfonsín bleek niet in staat om de negatieve spiraal te doorbreken van te grote overheidsuitgaven, hoge inflatie, kapitaalvlucht, stijgende schulden en een negatieve groei van de economie. Sinds het aantreden van de regering onder leiding van Menem (juli 1989) wordt de hoogste prioriteit gegeven aan bestrijding van de inflatie en het voeren van een open-markt beleid. Na een moeizame start wordt sinds voorjaar 1991 een consistent aanpassingsbeleid gevoerd (bestrijding van de hyperinflatie en volledige herstructurering van de overheid waaronder privatisering van staatsbedrijven). Dit beleid heeft geleid tot economische groei en het enigszins onder controle brengen van de inflatie (van ruim 2000% in 1990 naar 84% in 1991). De huidige stabiliteit heeft het vertrouwen van de buitenlandse investeerder doen toenemen en heeft bovendien geleid tot terugkeer van kapitaal. Argentinië streeft naar een zo gunstig mogelijk investeringsklimaat, onder meer door het afsluiten van investeringsbeschermingsovereenkomsten en bilaterale belastingverdragen. De relaties met de internationale financiële instellingen (akkoorden met het Internationale Monetaire Fonds, de Club van Parijs en commerciële banken) zijn aanzienlijk verbeterd. Argentinië had eind 1991 een totale buitenlandse schuld van US\$ 63,7 miljard. Bijna US\$ 7 miljard van dit bedrag bestond uit kredieten van buitenlandse overheden met een looptijd van meer dan een jaar en door die overheden gegarandeerde kredieten met een looptijd van meer dan een jaar. In 1992 werd van deze schuldencategorie in de Club van Parijs circa US\$ 2,7 miljard via een schuldenregeling (de vijfde regeling met Argentinië) geconsolideerd. Het Nederlandse aandeel daarin bedroeg ruim US\$ 0,4 miljard. Argentinië komt zijn betalingsverplichtingen tegenover Nederland, voortvloeiend uit de schuldenregelingen, de laatste jaren goed na.

Bilaterale economische betrekkingen Nederland-Argentinië

Nederland streeft vanwege de sinds 1991 opgetreden aanzienlijke

verbetering van de economische situatie in Argentinië naar intensivering van de bilaterale economische betrekkingen. Een positief signaal werd in mei 1992 gegeven door het openstellen van het Nederlandse kredietsverzekeringsinstrument (voor de korte termijn) voor Argentinië. In het najaar van 1992 heeft onder leiding van de Staatssecretaris van Economische Zaken een handelsmissie naar Argentinië plaatsgevonden. Mogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven bestaan in de sectoren waterbouw (havens en waterwegen), voedselverwerking, olie- en gasindustrie en milieu. Argentinië heeft een structureel handelsoverschot ten opzichte van Nederland (zowel in 1990 als in 1991 bedroeg het handelsoverschot ruim 1 miljard gulden). Mede ten gevolge van de liberalisering van het Argentijnse handelsregime verdubbelde de Nederlandse export in 1991 (tot f 200 miljoen) ten opzichte van 1990. Het leeuwedeel (75%) van de Nederlandse export bestaat uit chemische producten, machines, vervoersmaterieel en zuivelproducten. Ongeveer 85% van de Nederlandse import vanuit Argentinië (circa f 1 miljard) betreft landbouwproducten (oliehoudende zaden, veevoeder, fruit en vlees).

Koninkrijkspositie

Zowel de Nederlandse Antillen als Aruba hechten bijzonder belang aan deze Overeenkomst met Argentinië en wensen daarom medegedeling. De regering van de Nederlandse Antillen beschouwt de Overeenkomst als een belangrijk instrument om grensoverschrijdende particuliere investeringen binnen de regio over en weer te stimuleren. De regering van Aruba beoogt met de Overeenkomst haar concurrentiepositie te verbeteren. In haar streven naar diversificatie van de economie wordt het aantrekken van buitenlandse investeringen als een belangrijk instrument gezien.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 geeft een omschrijving van diverse in de Overeenkomst voorkomende begrippen. In onderdeel (a) is op verzoek van Argentinië een alinea opgenomen inzake de betekenis van nationaal recht voor de invulling van het begrip «investeringen». Nederland acht deze alinea overbodig maar heeft ingestemd met opname ervan onder voorwaarde dat ook bepaald werd dat latere wijziging van betrokken nationaal recht geen effect heeft op de toepasselijkheid van de Overeenkomst op investeringen onder het «oude regime».

In onderdeel (b) (ii) is op verzoek van Argentinië een formule opgenomen om brievenbusvestigingen van de bescherming van de Overeenkomst uit te sluiten; de bedrijven moeten daadwerkelijk zaken doen in het land van vestiging. Met betrekking tot artikel 1, onderdeel b (i) en (iii), bepaalt het Protocol (onderdeel A) dat Nederlanders die meer dan 2 jaar ingezetene zijn van Argentinië van de werking van de Overeenkomst zijn uitgesloten. In het Protocol (onderdeel B) is een interpretatieve verklaring opgenomen van het begrip «al dan niet onder rechtstreeks toezicht» uit artikel 1, onderdeel (b)(iii). Er is een aantal vormen van aanvaardbaar bewijs voor het bestaan van zodanig toezicht opgenomen.

Artikel 3 behelst de in deze overeenkomsten gebruikelijke bepaling omtrent de behandeling die investeringen op het grondgebied van de andere Partij zullen krijgen. In het Protocol (onderdeel D) is op Argentijns verzoek een uitzondering op het meest begunstigde natie-beginsel opgenomen met betrekking tot voordelen of privileges door Argentinië toegekend aan investeringen welke gedaan worden met behulp van concessionele financiering op grond van de door Argentinië met Italië en

Spanje afgesloten samenwerkingsakkoorden. Voorwaarde is dat Argentinië hieruit voortvloeiende concurrentievervalsing zoveel mogelijk zal tegengaan.

Artikel 6 Hoewel Argentinië geen enkele restrictie op het gebied van transfer kent, stuitte het expliciet opnemen van een aantal categorieën betalingen op bezwaren. Gezien het niet-limitatieve karakter van de opsomming in dit artikel, levert dit voor Nederland geen problemen op. Teneinde het gebruik van schijnleningen als dekmantel voor vluchtkapitaal tegen te gaan wenste Argentinië in het Protocol (onderdeel C) een bepaling op te nemen met betrekking tot «leningen» in artikel 6, onderdeel (b). Deze bepaling heeft tevens betrekking op artikel 1, onderdeel (a)(iii).

Artikel 7 bepaalt onder welke voorwaarden onteigening kan plaatsvinden. Om alle vormen van onteigening te dekken is, naast expliciete vermelding van «ontei­gening» en «nationalisatie», een formule opgenomen die de door Nederland beoogde flexibiliteit bewerkstelligt.

Artikel 8 bevat regels ten aanzien van het toekennen van schadevergoeding in geval van oorlog en dergelijke. Op verzoek van Argentinië is een verwijzing naar internationaal recht opgenomen.

Artikel 9 bevat de erkenning van subrogatie met het oog op een uitkering wegens niet-commerciële schade uit hoofde van een investeringsverzekering op grond van de Wet herverzekering investeringen van 23 april 1969 (Stb. 1969, 268). In het tweede lid wordt op Argentijns verzoek de reikwijdte van subrogatie expliciet omschreven.

Artikel 10 regelt de arbitrageprocedure in geval van een geschil tussen een investeerder en het gastland, de zogenaamde «diagonale arbitrage». Deze vorm van arbitrage stond uitgebreid ter discussie. Aanvankelijk had Argentinië principiële bezwaren tegen toegang tot internationale arbitrage. Op basis van de formule dat gedurende een periode van 18 maanden de lokale rechtsmiddelen dienen te worden benut, kon overeenstemming inzake toegang tot internationale arbitrage worden bereikt. Indien er binnen 18 maanden geen uitspraak is van de nationale rechter, of indien de investeerder zich niet bij de uitspraak wil neerleggen, heeft de investeerder toegang tot internationale arbitrage. De tekst voorziet in de keuze tussen arbitrage bij het ICSID (Internationaal Centrum voor de beslechting van investeringsgeschillen) op grond van het op 18 maart 1965 te Washington tot stand gekomen Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten (Trb. 1966, 152, laatstelijk Trb. 1981, 191) en arbitrage door een ad-hoc tribunaal, ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie voor Internationale Handelsrecht van de Verenigde Naties (UNCITRAL).

Artikel 11 bepaalt op welke investeringen de Overeenkomst van toepassing is. Hieronder vallen ook investeringen die zijn gedaan vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Overeenkomst. Dit betekent evenwel geen terugwerkende kracht met betrekking tot geschillen welke zijn ontstaan vóór de inwerkingtreding van de Overeenkomst. Op verzoek van Argentinië zijn deze geschillen expliciet uitgezonderd.

Artikel 14 voorziet in geschillenbeslechting tussen de overeenkomstsluitende partijen, ook wel «horizontale arbitrage» genoemd. Op verzoek van Argentinië is de mogelijkheid geopend om ten behoeve van minnelijke schikking een Gemengde Commissie in te stellen (eerste lid). Eveneens op verzoek van Argentinië is een bepaling inzake kostenverdeling opgenomen.

Artikel 15. Op Argentijns verzoek is voor de algemene werkingsduur van de Overeenkomst een termijn van 10 jaar opgenomen (in plaats van de gebruikelijke termijn van 15 jaar). Voor de individuele investeerder geldt na beëindiging van de Overeenkomst nog een werkingsduur van 15 jaar (derde lid).

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Y. C. M. T. van Rooy

De Minister van Buitenlandse Zaken,
P. H. Kooijmans

De Minister van Financiën,
W. Kok